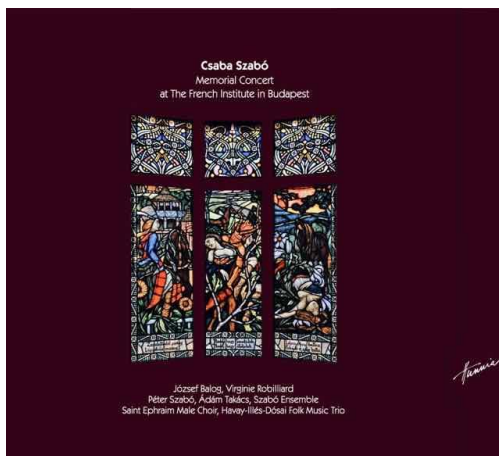

KÉT CD SZABÓ CSABA KAMARAZENÉJÉBŐL

Szabó Csaba
(Ákosfalva, 1936. április 19. – Szombathely, 2003. május 23.)
zeneszerző, zenetudós, népzene kutató, főiskolai tanár.

Elismerésre méltó az a folytonosság, amellyel a Nemzetközi Szabó Csaba Társaság a 2003-ban elhunyt szerző életművének megismertetésén munkálkodik. A sokrétű tevékenység kiterjed elemző publikációkra, a kompozíciók kottáinak kiadására és hangfelvételekre, amelyek az életmű megismerésére, egyszersmind egyes művek megtanulására/eljátszására inspirál. És, természetesen, rendezvényekre, ahol élő előadásban találkozhat közönség a darabokkal.

[Teljes lejátszási lista megtekintése](#) (20 felvétel)

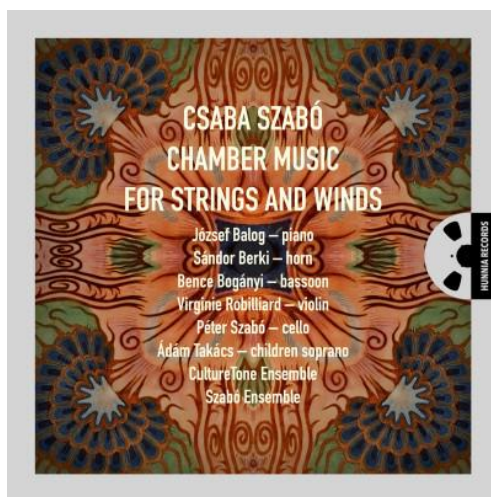
© 2024 Hunnia Records

2023. december 13-án emlékhangversennyel emlékeztek meg a szerző halálának 20. évfordulójáról – a Francia Intézet adott helyet ennek a koncertnek, amelynek hangfelvétel révén utóbb sokan lehetnek részesei. A koncertet követő három napon további kamaraművek felvételére került sor ugyanott – a hangverseny három műsorszámának átvételével ebből állt össze a másik, azonos címlapképpel eltérő alapszínű borítóval megjelenő korong programja.

Kamarazene vonósokra és fúvósokra – hirdeti a címlap angol szövege. A műsor: Fúvósszerenád (fúvósötösre), Kürt szonatina, Koncertdarab fagottra és zongorára, a hangversenyprogramban megismert Három tavaszi dalocska Áprily Lajos verseire (gyermek-szopránhangra és gordonkára), valamint a válogatás legterjedelmesebb kompozíciójaként az Opus Parvum Musicale (a Rondo concertante Szabó Péter hegedű-zongora átiratában hallható), valamint befejezésül a háromtétéles Ifjúsági vonósnégyes. Az egyetlen vokális mű szövege – lévén szó négy soros költeményekről – a kísérfüzetben a műismertetéseknél mind magyarul, mind Simon Áron fordításában angolul is olvasható.

A műsor csaknem egésze a fiatal szerző portréját festi: Szabó Csaba (1936-2003) 1956 és 1961 között Erdélyben komponált művei közé mintegy intermezzóként ékelődik a vokális mű, amelyet 2001-ben az akkor nyolcesztendő unokájának, az időközben rangos gordonkaművésszé vált Ildikónak szánt. A három quasi-egyperces ciklusának posztumusz bemutatójára 2004-ben került sor. A programból ez az egyetlen mű, amely még nem jelent meg nyomtatásban – más kérdés, hogy mennyire hozzáférhető az 1964-ben a romániai Zeneszerző Egyesület gondozásában megjelent Ifjúsági vonósnégyes.

(HRCD2412)

[Teljes lejátszási lista megtekintése](#) (13 felvétel)

A hangverseny-műsort népzenei válogatás foglalja keretbe a Csángómagyar daloskönyvből, három-három tétellel. A másik lemezen is hallható három mű (Opus Parvum Musicale, Három tavaszi dalocska Áprily Lajos verseire, Ifjúsági vonósnégyes) után a kórus-komponista műhelyébe kapunk betekintést, 18. századi erdélyi magyar harmóniás énekeket követően egy férfikarral (Dózsa

György buzdító levele). Ebben az összeállításban még hangsúlyosabban érződik Szabó Csaba munkásságának sokoldalúsága, a különböző inspirációs források zenei anyagának továbbgondolása érdemi tanulmányozásra méltó életművet hozott létre, amelynek alapvonása valamiféle meghatározó jellegű felelősségteljeség. Szabó Csaba a divertimento-stílus keretei között sem elégszik meg könnyen áttekinthető, lapidárisan egyszerű tónussal, s a fiatal előadók számára komponált művei is nem annyira előtanulmányok, mint inkább már szerves részei a saját nyelvet jelentős „szókinccsel” beszélő stílusnak. Ilyen észrevétel megfogalmazását természetesen megkönnyíti az elkötelezett interpretáció.

A Szabó Csaba Nemzetközi Társaság elnökeként, csakúgy, mint a szerző fiaként, Szabó Péter maximális igényességgel válogatja meg az apai zenei világ hangzó életre keltőit, így a műveket illetően, etalonnak tekinthető a rögzített hangkép.

A mindkét felvételen hallható Opus Parvum Musicale előadója Virginie Robilliard és Balog József. Utóbbi nevéhez fűződik Szabó Csaba zongoraműveinek összkiadás-jellegű felvétele, (amely produkciót – szünet nélküli – koncerten történő előadással tetézte meg), az előbbi pedig primáriusa az Ifjúsági vonósnégyest megszólaltató Szabó Ensemble-nak, a Budapesti Fesztiválzenekar három tagjának társaságában (Molnár Noémi, Juhász Barna, Szabó Péter). Szabó Péter kíséretével Takács Ádám énekelte a három dalocskát (rövid életrajza a koncert-CD magyar szövegéből). A Szent Efrém Férfikar műsorának zárószámaként Dózsa György buzdító beszédének – éppen, mivel egymagában képviseli a szerző férfikari termésében jelentős Öt madrigált – talán nem jutott méltó exponált hely a koncertműsor egészében, ám szerencsére a felvétel lehetővé teszi a kiragadott tételek többszöri újrachallgatását. A Csángómagyar daloskönyv énekeinek és táncdallamainak a megszólaltatásához erre az alkalomra társult Havay Viktória (ének), Illés Gábor (koboz) és Dósai Gergely (furulya, kaval).

A másik CD-n összeszokott kamaraegyüttesként halljuk a CultureTone Ensemble-t (Pivon Gabriella – fuvola, Dent-Bogányi Clara – oboa, Csalló Roland – klarinét, Bogányi Bence – fagott, Szabó András – kürt). A Kürt szonatinában Berki Sándornak, a fagottra és zongorára komponált Koncertdarabban Bogányi Bencének a zongorista-partnere a Szabó Csaba oeuvre alapos ismerőjeként Balog József.

Mindkét felvétel méltán tart igényt nemzetközi érdeklődésre – ennek megfelelően, szokásosan angol és magyar nyelvű az ismertetőszöveg, amely a művek ismertetése mellett megkülönböztetett figyelmet szentel az előadónak. Némiképp sajnálatos, hogy következetlen az előadók képéhez tartozó rövid életrajzok elhelyezése (hol mellette, hol pedig a kép hátoldalán). A terjedelmi különbség szélsőségei némiképp bántóak – még akkor is, ha bizonyos szempontból indokoltnak tekinthetők. Remélhetőleg ez nem érinti érzékenyen az érdekelteket.

Fittler Katalin

FÜGGELÉK

SZABÓ CSABA ÉLETMŰVÉT BEMUTATÓ KORÁBBI ÍRÁSOK A PARLANDÓBAN:

Szabó Csaba összegyűjtött írásai: Az angliai példa – más szemmel. Az írást a könyv V. fejezetéből (Kodály Zoltánról és a Kodály módszerről) idézzük (pdf)
(2020/1.)

Szabó Csaba: A Kodály-módszer nemzetközi térhódítása (1980) (Részlet Szabó Csaba összegyűjtött írásai c. könyvből) (pdf)
(2020/2.)

Szabó Csaba összegyűjtött írásai I. / Részlet a könyvből: A magyar népzene ötfokú hangsorai és szolmizációjuk + Fittler Katalin recenziója
(2020/3.)

Szabó Csaba: Jelleg és prozódia. Szöveg és zene a Cantata profanában. Szabó Csaba összegyűjtött írásai II. – Művelődéstörténet. Népzene – műzene. Prozódia (Szabó Csaba Nemzetközi Társaság, Cellissimo, 2021)
(2024/2.)